

Tanker om Stryn

Av Asbjørn Andresen

Første utkast 2016-04-30, revidert 2016-06-06

Jeg har gjennomgått notater fra mine tre dager i Stryn, såvel de skrevne som de minnesbilder som står svært tydelig for meg og legger til grunn disse for en kritisk, positiv kommentar som kanskje kan komme til nytte i utviklingsarbeidet som er forslått. Mitt korte innspill på onsdagen den 27. var en personlige tilnærming. Strukturen på møtet var informell og lite egnet til innspill om arkitektur og plan.

Om workzones Workzones arbeide: I ettertid er det min oppfatning at det er et for tidlig stadium og gå inn i en omfattende detaljplanering om et kommende torg, uten at man har drøftet boligutvikling og konsekvenser av en oppgradert tettsteds struktur

Arkitekt Mona Steinslands gransking av stedets topografiske historie og allmenningen som grunnlag for et kommende planarbeide synes for meg å være et særdeles viktig grep, en solid argumentasjon for å kunne skape et karakterfylt sentrum og en fortettning. Som jeg ser det er en fortettning en helt nødvendig konsensus for å skape et godt Stryn, selvfølgelig samtidig med en del andre viktige sentrumsbetingelser. Som kollektivtrafikk (fungerende busser, ulike størelser for ulik trafikk), en klar vernelinje om fellesverdiene (fjordstrand og elvestrand-beskyttelse), en lettere og mer transparant arkitektur i byen, mer trehus og varierte fasader og *bevisst planlegging for blandet bosetting*, kanskje rekkehus og klyngetun med hager for barnfamilier og eldreboende. Variasjon for å skape liv mellom husene.

Samt en viss røffhet i noen deler for å gi noe "tilbake" til ungdommen, for eksempel det tomme betonghuset og en av garasjene i torget bak nåværende Per Bolstads plass.

Jeg tror at Stryn har alle muligheter for å utvikles positivt, jeg gikk rundt i hele tettstedet, drakk kaffe på ulike steder, så og lyttet, bladde i bøker på biblioteket og i bokhandelen, gikk innom ulike andre forretninger, min egen "steds undersøkelse" som ble styrket av Frode Jakobsens mer profesjonelle. Først og fremst syntes den eldre befolkningen å trives! Et godt grunnlag for å skape entusiasme og enighet for ulike nye innspill.

Å løse parkeringen er arkitektur, parkeringshus er et strukturbegrep, mitt forslag er blant annet å skape nye ord og finne nye blandede løsninger, jeg er tror definitivt ikke på å fylle gårdsrom med biler eller garasjehus med grønne tak. Tvert i mot, mer åpne fasader, re-tenkning, renovering, addering, åpninger....

I de tre årene jeg arbeidet for Bergens kommune og endte opp med løsningen på Ole Bulls Plass med Den Blå steinen, var det et resultat av ideen om å gjenopprette allmenningen. Dessverre ble dette et politisk spill, delvis sabotert av et politisk parti. Resutatet er elendig og oppstyltet for

Torgallmenningen, men ble bra for Ole Bulls Plass med omlagt trafikkmønster og prioritert for gående og vrimmel, fest og hverdag.

Stryn: Jeg tror at variasjon og tilrettelegging for tvergående strukturer som Almenningen for ulike former for mylder, spesielt i sommermånedene kan være en god første målsetting for Stryn tettsted.

Jeg har en motstand mot design, mot papirløsninger. Jeg tror at gode løsninger er resultatet av samtaler, prøvende skisser og kontinuerlige re-vurderinger etter innspill, diskusjoner og erfaringer, selvsagt i møter med de mennesker som forventes å bruke konseptet for et rehabilitert sentrum. Det bør kanskje skje gjennom en arbeidsgruppe med ulike kompetanser, som arkitektur og trafikkkunnskap, men også en lyttende holdning til nye brukere, framfor alt ungdom, andre kulturer og men også kunstnerisk og kreative sosial kompetanse. Samtidig som styringen av arbeidet sikter på resultat.

På flere måter bekreftet innlegget fra Arkitektkontoret Gehl min synspunkter om Stryn. I min korte framføring la jeg vekt på begrepet Den Andre, om viktigheten av samtalen og møtene i byen, "synleggjering" av mennesket i byen, byens gjennomsiktighet. Jeg reiste tilbake sammen med Louise Vogel Kielgast, jeg oppfattet at hennes grundige analytiske arbeide på mange områder bekreftet mine mer spontant framkastede tanker. Vi var som jeg forsto det, enige om at oppholdet var givende, lærerikt og inspirerende. Det ga en lyst til å komme tilbake, ta del, finne løsninger.

Begrepet "å bygge kompetanse" som Svein Arne Skuggen lanserte er et flott konsept. Kompetanse for meg er kompleks tenkning, mangfoldighet, samarbeide.

Personlig er min analyse klar.

Stryn har et stort utviklingspotensial. Det bør tas noen langsiktige bestemmelser som hindrer feil beslutninger og ad hoc-løsninger, samtidig som arbeidet for et differensiert tettsted settes igang. Jeg tror at en videreføring av tunformer, eksempel Klyngetunet, er en veldig brukbar modell om den utvikles og "urbaniseres" med liv mellom husene. At barnehager, lekeplasser blir integrert i planene. At det skapes valgmuligheter, privat og semiprivat.

At almenningen og Per Bolstads Plass blir et viktig og inspirerende norsk nybrottsarbeide. At Almenningen blir en utløsende faktor for nye boligstrukturer knyttet til sentrum og Almenningen. Boligformer som er attraktive både for unge og eldre, barnfamilier såvel som små hushold.

Stryn trenger fler mennesker!

